

Ostatnia wersja podpisana wspólnie przez EFBWW i EPF w dniu 29 listopada 2018 r. w Lizbonie w Portugalii

Perspektywy i wyzwania stojące przed branżą stolarską w Europie

Wspólny projekt CEI-Bois / EFBWW / EPF

**Odrębne porozumienie w sprawie europejskich instrukcji
dotyczących działań zapobiegania narażenia pracowników
na kontakt z formaldehydem w europejskiej branży paneli
oraz przestrzegania wartości dopuszczalnych narażenia
zawodowego**

OSTATECZNY projekt europejskich instrukcji
dotyczących działań zapewniających
przestrzeganie wartości dopuszczalnych
narażenia zawodowego dla formaldehydu w
branży paneli drewnopochodnych

Spis treści

0. Wstęp	
1. Wprowadzenie	4
2. Obszary zastosowania.....	4
3. Udział pracowników	4
4. Plan działania	
4.1 Proces oceny ryzyka	5
4.2 Odniesienie się do OELV uzgodnionych przez SCOEL odzwierciedlających ryzyko związane z formaldehydem	6
4.3 Określenie czynności i obszarów podlegających ocenie	6
4.4 Środki zapobiegawcze	7
4.5 Określenie i przeprowadzenie kampanii pomiarów w miejscu pracy	8
4.6 Wdrożenie środków zmniejszających ryzyko i zapobiegawczych.....	9
4.7 Aktualizacja oceny ryzyka.....	9
4.8 Dokumentacja	10
4.9 9.....Nadzór medyczny	10
5. Zasady rozstrzygania sporów.....	110
6. Harmonogram czasowy i sprawozdawczość.....	
6.1 Ogólne.....	11
6.2 Firmy członkowskie EPF objęte dobrowolnym porozumieniem.....	11
7. Wdrożenie.....	12
Załącznik — Samodzielne zobowiązanie EPF	13

0. Wstęp

Partnerzy społeczni europejskiej branży stolarskiej od zawsze zwracają szczególną uwagę na zapewnienie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia w miejscu pracy.

Przestrzeganie prawa wspólnotowego odgrywa kluczową rolę w podwyższaniu poziomu ochrony w branży produkcji paneli. Zgadza się, że inwestycje w BHP zwiększają produktywność i wydajność, a także chronią zdrowie pracowników.

To porozumienie w sprawie formaldehydu opiera się na europejskiej dyrektywie ramowej w sprawie ochrony pracowników w miejscu pracy oraz europejskiej dyrektywie w sprawie ochrony pracowników przed zagrożeniem związanym z narażeniem na działanie czynników rakotwórczych lub mutagenów w miejscu pracy.

Niniejsze porozumienie aktywnie wdraża wartości dopuszczalne narażenia zdrowotnego rekomendowane przez Komitet Naukowy ds. Wartości Dopuszczalnych Narażenia Zawodowego (SCOEL) i proponowane przez Komisję Europejską. Dlatego ma na celu przyspieszenie ogólnoeuropejskich działań mających zapewnić pracownikom ochronę. Działania te nie mają ingerować w europejski proces legislacyjny.

Biorąc pod uwagę, że formaldehyd uwzględniono w propozycji Komisji Europejskiej (3. partia) zmiany europejskiej dyrektywy w sprawie ochrony pracowników przed zagrożeniem związanym z narażeniem na działanie czynników rakotwórczych lub mutagenów w miejscu pracy, sygnatariusze nie wyrażają już zamiaru domagania się od Komisji Europejskiej przeniesienia tego porozumienia do dyrektywy europejskiej lub dodania go jako załącznika do istniejącej dyrektywy europejskiej w sprawie ochrony pracowników przed zagrożeniami w miejscu pracy.

Porozumienie ustanawia minimalne obowiązujące wymogi bez uszczerbku dla przepisów wspólnotowych, krajowych lub branżowych czy innych rodzajów przepisów prawa oraz ma na celu nieobniżanie poziomu ochrony.

Niniejsze porozumienie ma na celu promowanie współpracy pomiędzy partnerami społecznymi na wszystkich poziomach w duchu wspólnotowego dialogu społecznego przy poszanowaniu różnych kultur dotyczących działalności przemysłowej na poziomie lokalnym. Instrukcje działań mają być łatwo dostępne do wdrożenia w fabrykach.

Sygnatariusze zgadzają się, że niezależnie od miejsca, w którym niniejsze porozumienie wejdzie w życie, zostanie uwzględniony postęp techniczny: postęp techniczny względem maszyn przetwórczych lub systemów wentylacji, w tym wentylacji wyciągowej, lub innego sprzętu technicznego zapobiegającego narażeniu pracowników na kontakt ze szkodliwymi substancjami.

1. Wprowadzenie do instrukcji dotyczących działań

Z dniem 1 stycznia 2016 r. formaldehyd sklasyfikowano jako substancję rakotwórczą 1B według kryteriów CLP w rozporządzeniu (WE) nr 1272/2008 w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin. Substancję uwzględniono w załączniku VI. W rezultacie formaldehyd podlega także dyrektywie UE 2004/37/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie ochrony pracowników przed zagrożeniem dotyczącym narażenia na działanie czynników rakotwórczych lub mutagenów podczas pracy (dyrektywie CMD).

Odkąd formaldehyd sklasyfikowano jako substancję C1B, podlega on dyrektywie CMD i przyznano mu priorytet, jeśli chodzi o konieczność przestrzegania wiążących wartości dopuszczalnych narażenia zawodowego (BOELV), kiedy te zostaną uwzględnione w załączniku III CMD. Propozycje SCOEL (średnia ważona [TWA] w czasie 8 godzin: 0,3 ppm i STEL: 0,6 ppm) formalnie zatwierdził Komitet Doradczy ds. Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Miejscu Pracy (ACSH) rekomendujący natychmiastowe przyjęcie BOELV.

Aby przyspieszyć wejście w życie uzgodnionych BOEL, sygnatariusze zdecydowali o aktywnym podpisaniu odrębnego porozumienia w sprawie wdrożenia przyjętych wartości SCOEL we wszystkich Państwach Członkowskich, w których mają swoje firmy członkowskie. Porozumienie to zapobiegnie opóźnieniom i zapewni szybkie uzyskanie jednolitych zasad gry w zakresie ochrony pracowników i zapobiegania zagrożeniom.

Te instrukcje działań mają na celu pomóc wszystkim zainteresowanym producentom w branży paneli drewnopochodnych w przestrzeganiu nowych wymogów OEL. Instrukcje te stanowią praktyczne narzędzie polepszania ochrony zdrowia i udowodnienia przestrzegania dobrowolnego zobowiązania EPF (zob. załącznik).

Dzięki procedurze opisanej w niniejszych instrukcjach dotyczących działań w oparciu o wspólnotową zharmonizowaną normę odniesienia EN 689 producenci wdrożą przejrzysty system dla wszystkich pracowników produkcyjnych. W stosownych przypadkach będą one dotyczyły również podwykonawców i gości. W ten sposób wszyscy zainteresowani są stale informowani o sytuacji dotyczącej formaldehydu w każdym obszarze i są w stanie podjąć działania na własną odpowiedzialność. Niniejsze instrukcje działań są źródłem pewności funkcjonowania w bezpiecznych warunkach oraz stanowią podstawę skutecznego programu ograniczania zagrożeń wynikających z działania formaldehydu. Muszą być wdrożone w wyniku dialogu społecznego w miejscu pracy i we współpracy z osobami zatrudnionymi.

Po wdrożeniu tych instrukcji dotyczących działań i utworzeniu puli danych dla każdego zakładu możliwe będzie opracowanie najlepszych praktyk dla każdego obszaru w całej branży paneli drewnopochodnych w UE.

2. Obszar zastosowania

Obszar zastosowania niniejszego porozumienia to branża paneli drewnopochodnych w UE.

Obszar zastosowania, jeśli chodzi o obszary organizacyjne firmy, obejmuje wszystkie jej części, w których dochodzi lub może dojść do kontaktu ludzi z formaldehydem (zob. także paragraf 4.3).

Poszczególne obszary zastosowania dotyczy wszystkich pracowników funkcjonujących w miejscach, dla których porozumienie to jest ważne.

3. Udział pracowników

1. Poinformowanie przedstawicieli pracowników, pracowników oraz komitetu ds. bezpieczeństwa i higieny pracy o tym porozumieniu i powiązanych z nim czynnościach.
2. Zaangażowanie przedstawicieli pracowników oraz właściwych pracowników we wszystkie fazy oceny ryzyka, zdefiniowanie planu działań, w tym wdrożenie niezbędnych środków zapobiegawczych, a także ocenę wyników.
3. Zbiorcze wyniki powinny zostać przekazane pracownikom, ich przedstawicielom i komitetowi ds. bezpieczeństwa i higieny pracy według właściwych przepisów prawnych i praktyk.
4. Poszczególnych wyników i wyników odnoszących się do konkretnych osób nie można zbiorczo przekazywać pracownikom. Wyniki odnoszące się do konkretnych osób powinna przekazywać pracownikom indywidualnie kadra zarządzająca lub specjaliści medycyny pracy przy poszanowaniu wszystkich przepisów krajowych.
5. Pracownicy i ich przedstawiciele przechodzą wystarczające i odpowiednie szkolenia. Otrzymują zwłaszcza informacje i instrukcje dotyczące:
 - potencjalnych zagrożeń dla zdrowia;
 - środków zabezpieczających przed narażeniem się na kontakt z formaldehydem;
 - wymogów higienicznych oraz korzystania ze środków ochrony i odzieży ochronnej.

Szkolenia należy powtarzać w razie zmian warunków produkcji i okresowo w miarę konieczności.

4. Plan działania

Plan działania powinien uwzględniać proces oceny ryzyka, środki zapobiegawcze i procedury, które przynajmniej zapewnią zgodność z OEL i procedurami sprawozdawczości. Na podstawie oceny ryzyka należy zastosować niezbędne środki zapobiegawcze.

1. Właściwe informacje znajdują się w OELV uzgodnionych przez SCOEL i zaproponowanych przez Komisję Europejską
2. Określenie czynności i obszarów podlegających ocenie
3. Określenie i przeprowadzenie kampanii pomiarów w miejscu pracy
4. Wdrożenie planu działania
5. Aktualizacja oceny ryzyka
6. Zakomunikowanie wyników

Niniejsze instrukcje dotyczące działań oparte są na postanowieniach krajowych, ponieważ kilka Państw Członkowskich przyjęło już OEL przynajmniej na poziomie rekomendacji SCOEL i zgodnie z propozycją Komisji Europejskiej, i/lub strategiami pomiarów, mimo że nie wszystkie krajowe OEL mają status wiążących. Kraje, które nie wdrożyły jeszcze takiego podejścia, odsyła się do zalecanego europejskiego standardu EN 689 pt. „Narażenie na stanowiskach pracy — Pomiar narażenia inhalacyjnego na czynniki chemiczne — Strategia badania zgodności z wartościami dopuszczalnymi” (najnowsza wersja EN 689 z czerwca 2016). Standard ten wyszczególnia różne strategie pomiarów dla różnych scenariuszy ekspozycji na formaldehyd. Wykorzystuje się zarówno pomiary stacjonarne, jak i osobiste.

4.1 Proces oceny ryzyka

Ocena ryzyka musi zgadzać się z krajową transpozycją wymogów artykułu 3 dyrektywy w sprawie ochrony pracowników przed zagrożeniem dotyczącym narażenia na działanie czynników rakotwórczych lub mutagenów podczas pracy (dyrektywy CMD).

W przypadku dowolnej czynności, która może wiązać się z ryzykiem narażenia się na działanie czynników rakotwórczych lub mutagenów, musi zostać określony charakter, zakres i okres trwania takiej ekspozycji dla pracowników, aby umożliwić ocenę ewentualnego zagrożenia dla ich zdrowia lub bezpieczeństwa oraz określić konieczne do podjęcia środki. Ocenę należy regularnie powtarzać. Należy ją przeprowadzać również w każdym przypadku jakiegokolwiek zmiany warunków, które mogą wpłynąć na ekspozycję pracowników na działanie czynników rakotwórczych lub mutagenów. Pracodawca ma obowiązek przekazania odpowiednim organom na ich żądanie informacji wykorzystanych podczas takiej oceny.

Podczas przeprowadzania oceny ryzyka pracodawcy mają obowiązek zwracania szczególnej uwagi na wszystkie czynniki wpływające na zdrowie lub bezpieczeństwo szczególnie zagrożonych pracowników. Mają także m.in. obowiązek uwzględniania zasadności niezatrudniania takich pracowników w obszarach, w których mogą mieć oni kontakt z czynnikami rakotwórczymi lub mutagenami.

Zgodnie z artykułem 5 ust. (j) CMD ilekroć stosowany jest czynnik rakotwórczy lub mutagen, w obszarach, w których pracownicy mają kontakt lub prawdopodobnie mają kontakt z takimi substancjami, konieczne jest wygrodzenie obszarów zagrożeń i stosowanie odpowiednich znaków ostrzegawczych i bezpieczeństwa, w tym znaku o zakazie palenia.

Niniejsze instrukcje dotyczące działań mają na celu pełne wdrożenie tych głównych wymogów CMD.

4.2 Odniesienie się do OELV uzgodnionych przez SCOEL odzwierciedlających ryzyko związane z formaldehydem

Do celów niniejszego porozumienia będą przestrzegane następujące wartości dopuszczalne narażenia zdrowotnego rekomendowane przez Komitet Naukowy UE ds. Wartości Dopuszczalnych Narażenia Zawodowego (SCOEL) oraz uzgodnione przez Komitet Doradczy ds. Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Miejscu Pracy (ACSH):

- Średnia ważona [TWA] w czasie 8 godzin: 0,3 ppm (0,369 mg/m³)
- STEL: 0,6 ppm (0,738 mg/m³)

4.3 Określenie czynności i obszarów podlegających ocenie

Podczas produkcji paneli drewnopochodnych i bez stosowania konkretnych środków zapobiegawczych możliwe jest przewidzenie potencjalnie podwyższonego stężenia formaldehydu w powietrzu, w tym stężenia przekraczającego OEL, tj. wartości dopuszczalne narażenia zawodowego. (Badanie REFWOOD w 2010 r.)

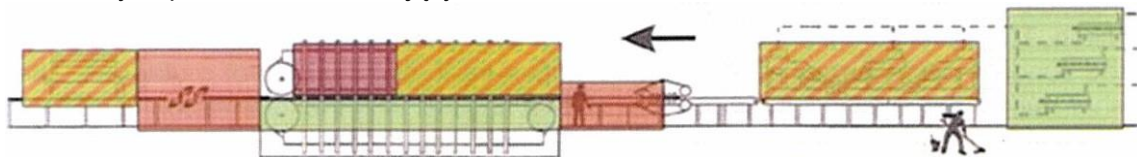
Zwłaszcza w branży produkcji paneli drewnopochodnych dotyczy to obszarów, w których formuje się maty, przeprowadza tłoczenie wstępne, przenosi maty i tłoczy panele, tnie się je, chłodzi, szlifuje i przycina do odpowiednich rozmiarów. Dla czynności w tych obszarach należy przyjąć konkretne środki zapobiegawcze w celu zapewnienia przestrzegania OEL.

Inne obszary, takie jak przygotowanie i przechowywanie drewna czy stacja kontroli tłoczenia nie są zwykle zagrożone obecnością formaldehydu, ale należy tu zweryfikować poszczególne przypadki za pomocą pomiarów.

Aby odgraniczyć właściwe obszary (np. przy użyciu kodów kolorów: zielonego, zielono-

czerwonego i czerwonego — zob. rysunek), zaleca się dalszy podział obszaru produkcji na poszczególne strefy na podstawie możliwej emisji i ekspozycji na formaldehyd np. w fabryce paneli drewnianych od klejenia po kondycjonowanie. Dla tych obszarów należy określić stężenie formaldehydu i na jego podstawie wdrożyć wymagane środki ochronne (techniczne, organizacyjne lub dotyczące personelu). Podczas definiowania tych stref konieczne może okazać się nie tylko dalsze podzielenie ich na dwuwymiarowe obszary powierzchni, ale także trójwymiarowe, aby móc uwzględnić skutki podnoszenia się na pewne wysokości gorących oparów.

Na podstawie wniosków w badaniu REFWOOD w 2010 r. taki dalszy podział powinno się oprzeć na średnim stężeniu formaldehydu oznaczonym stacjonarnie w każdej właściwej strefie i uzyskać je z osobistych pomiarów monitorujących.

Rysunek: Przykład podziału obszarów roboczych przy linii formowania w oparciu o system strefowy w obszarach narażonych na działanie formaldehydu [opracowanie własne]

Umożliwia to wizualizację obszarów zakładu, w których mogą występować podwyższone stężenia formaldehydu i w których mogą zostać przekroczone wartości dopuszczalne narażenia zdrowotnego (OEL), a tym samym jasne oddzielenie takich obszarów, w których takie stężenia nie występują. Procedura ta pozwala na zapewnieniu możliwie najniższego poziomu narażenia pracowników na kontakt z formaldehydem i poziomu poniżej OEL podczas jednej zmiany, ponieważ czynności wykonuje się w różnych obszarach zakładu. Poziom zagrożenia można zdefiniować na podstawie bieżącego poziomu ryzyka. Wysoki poziom ryzyka sygnalizuje niebezpieczeństwo, jednak niskiego poziomu zagrożenia nie można automatycznie zrównywać z absolutnym bezpieczeństwem.

Obszary te można dalej podzielić zgodnie z poniższym modelem strefowym:

Stref	Zielon	Green/Red	Red
FA stężenie X [ppm]	X < 0,3	0.3 < X 0.6 Max 15 minutes 4x per shift	X > 0.6
	BEZ	Appropriate PPE to be made available	Appropriate PPE required

4.4 Środki zapobiegawcze

Aby osiągnąć cel ograniczenia kontaktu z formaldehydem ze strony pracowników w branży paneli drewnopochodnych, należy zawsze uwzględniać następujące ogólne wytyczne bezpieczeństwa:

- zapobieganie zagrożeniom;
- kontrola zagrożeń;
- ogólne instalacje wyciągowe;

- w możliwych przypadkach częściowe odgrodzenie maszyn.

Aby polepszyć działanie instalacji wyciągowych, zasadne jest utrzymanie odciągu na optymalnym zaplanowanym poziomie, częściowe odgrodzenie maszyn, o ile jest to możliwe, oraz oznaczanie obszarów z wysokim poziomem emisji formaldehydu np.:

- wentylacja, w tym lokalna;
- punktowa dysza ssąca;
- możliwie największe oddzielenie i ograniczenie liczby obszarów z podwyższonym stężeniem;
- oznaczenie obszarów z podwyższonym poziomem formaldehydu (strefa czerwona).

Nie jest dopuszczalne spędzenie więcej niż 15 minut w **strefie zielonej/czerwonej** zdefiniowanej w powyższej tabeli bez odpowiedniego sprzętu ochrony osobistej (PPE), ponieważ w takim przypadku może zostać przekroczona wartość STEL. W przypadku pracy w tej strefie pomiędzy dwoma kolejnymi 15-minutowymi okresami pracy musi minąć co najmniej 1 godzina. Ogólnie podczas jednej zmiany dopuszczalne są 4 krótkie okresy kontaktu z formaldehydem. W połowie zmiany przestrzeganie OEL jest obowiązkowe w każdym przypadku.

Z dala od stale funkcjonującego obiektu produkcyjnego łatwo zweryfikować, że stężenie formaldehydu znajduje się znacząco poniżej 0,3 ppm, dzięki czemu taki obszar może zostać oznaczony kolorem zielonym i być dostępny dla pracowników bez obaw związanych z kontaktem z formaldehydem.

Kiedy praca w zakładzie jest wstrzymana oraz ilekroć metoda klejenia nie wiąże się z użyciem formaldehydu lub kiedy poziom formaldehydu wynosi poniżej 0,3 ppm, granice strefy są znoszone. W takich przypadkach do stref można wchodzić bez obaw związanych z kontaktem z formaldehydem. Limit czasowy pomiędzy wstrzymaniem produkcji a wpuszczeniem do strefy ludzi bez PPE zostanie określony na poziomie zakładu po pomiarach.

Aby określić każdą strefę, należy dokonać co najmniej trzech pomiarów stacjonarnych w standardowych warunkach produkcji celem uzyskania reprezentatywnego obrazu poziomu emisji formaldehydu w każdej z określonych stref, a następnie udokumentować wartość pomiaru na obszar produkcji w tabeli w ust. 2.4. Strefy można również określić na podstawie osobistych pomiarów monitorujących.

4.5 Określenie i przeprowadzenie kampanii pomiarów w miejscu pracy

Wszyscy członkowie EPF mają obowiązek przeprowadzenia ilościowej oceny określającej poziom emisji i ekspozycji, a także potrzebę wdrożenia środków zapobiegawczych w celu zapewnienia zgodności z OELV.

W zależności od charakterystyki organizacji pracy i istniejących praktyk zgodnie z EN 689 sugeruje się dwa osobne podejścia.

- 1) Ocena w oparciu o pomiary stacjonarne i zdefiniowanie obszarów, w których występuje kontakt z formaldehydem
- 2) Ocena na podstawie pomiarów osobistych lub grup o podobnej ekspozycji (SEG), chyba że jest to technicznie niewykonalne.

W tym celu w obszarach należy przeprowadzić pomiary osobiste lub wyliczyć wartości stacjonarne zgodnie z modelem. W tym celu należy opracować profil czasowy miejsca pracy, które ma być ocenione, np. stacji inspekcji prasy, aby wykazać, ile czasu pracownik spędza w każdej strefie. Te okresy czasu powinny być określone na podstawie zwykłych dni roboczych. Następnie poprzez przekształcenie poziomu emisji na średni okres ekspozycji należy sprawdzić zgodność z wartością graniczną. Strefy czerwone, do których wstęp mają wyłącznie osoby noszące odpowiedni sprzęt ochrony osobistej (PPE), należy wyliczyć przy emisji wynoszącej zero zgodnie z EN 689:

Przykład:

Obszar	Wartość pomiaru	Strefa	Sredni okres czasu podczas jednej zmiany (w godz.):	Obliczenie
Powłoka klejowa	0,15		0,5	0,01
Rozprowadzanie	0,30		2 x	0,02
Tłoczenie wstępne	0,70		0,5	0,00
Klejenie	0,20		2	0,05
Piłowanie poprzeczne	1,00		0,25	0,00
Urządzenie chłodzące	0,40		0,25	0,01
Dyspozytornia	<0,1		4	0,00
Wynik średniej wartości na zmianę:			8	0,0

Obliczeń tych należy dokonać dla każdego miejsca pracy, w którym podczas całej jednej zmiany mogą wystąpić różne stężenia formaldehydu. Aby udokumentować zgodność średniej wielkości na zmianę, tego typu wartość należy obliczyć na podstawie istniejących pomiarów.

Weryfikacja ekspozycji poprzez wdychanie powinna składać się z dokumentacji dotyczącej istniejących środków zapobiegawczych i definicji wszystkich innych środków do ewentualnej realizacji, w tym kontroli skuteczności. W regularnych odstępach lub kiedy zajdzie taka konieczność, należy sprawdzić, czy otrzymane wyniki mają obowiązywać bez zmian (kontrola skuteczności). Odstępy pomiędzy takimi kontrolami zależą od warunków operacyjnych, które powinno się ustalić podczas oceny. Uzasadnione są odstępy roczne, jednak wszędzie tam, gdzie będzie to możliwe, powinno się także uwzględnić czynniki sezonowe wpływające na poziom ekspozycji. Przykłady możliwych sytuacji uzasadniających przeprowadzenie kontroli:

1. zmiana właściwych parametrów;
2. zmiana właściwego statusu procesu identyfikacji (metody pomiaru, modelu obliczeń itp.),
3. zmiana standardów oceny, wartości granicznych lub
4. zmiana czynników istotnych dla uzyskania rzetelnego wyniku.

Jeśli zmiany są istotne w kontekście ekspozycji polegającej na wdychaniu, wnioski muszą zostać zaktualizowane.

4.6 Wdrożenie środków zmniejszających ryzyko i zapobiegawczych

Instrukcje dotyczące działań mające na celu obniżenie ryzyka i zapobiegnięcie mu muszą być zgodne z zasadą hierarchii:

Zastąpienie, po których nastąpi wdrożenie ochronnych środków technicznych, organizacyjnych i osobowych (hierarchia pomiarów STOP). Odnosi się to do:

- oceny ryzyka;
- środków zapobiegawczych;

- dokumentacji;
- oceny wyników pomiarów.

Możliwe środki w oparciu o niniejsze instrukcje dotyczące działań uwzględniają następujące ulepszenia:

- poziom uszczelnienia obiektów i/lub sprzętu;
- uchwycenie skanalizowanych emisji;
- kontroli emisji nieprzechwyconych;
- ogólnej wentylacji;
- wydajności lokalnej wentylacji wyciągowej;
- organizacji pracy mającej na celu skrócenie czasu ekspozycji;
- szkolenia i informowanie pracowników i ich przedstawicieli;
- wybór, przechowywanie i konserwacja środków PPE oraz szkolenia pracowników.

4.7 Aktualizacja oceny ryzyka

Okresowa ponowna ocena będzie zależała od artykułu 3 paragrafu 2.4 CMD oraz wymogów krajowych i stężeń szkodliwego czynnika w porównaniu do OEL. Stężenia w miejscu pracy powinny być możliwie najniższe. Oczekuje się, że wysiłki będą koncentrowane na okresowej ocenie zadań, funkcji i obszarów, w których stężenia w miejscu pracy mogą przekroczyć OELV lub zbliżyć się do nich. Oczekuje się, że co roku będzie przeprowadzana ponowna ocena. W przypadku znaczących zmian w produkcji konieczny może być przegląd lub zmiana oceny ryzyka.

4.8 Dokumentacja

Kampanie pomiarowe, niezależnie od strategii pomiarów, systematycznie podlegają obowiązkowi przedstawiania raportów, które powinny zawierać zwłaszcza szczegóły na temat warunków w miejscu pracy i produkcji, wyniki według grup o podobnej ekspozycji (SEG) lub zadań zależnie od przypadku.

Wyniki kampanii pomiarowych oraz badań i rozwoju/poszukiwań bibliograficznych dotyczących zamiany formaldehydu na inną substancję powinny zostać udostępnione właściwym interesariuszom.

4.9 Nadzór medyczny

Jak mówi art. 14 europejskiej dyrektywy w sprawie czynników rakotwórczych i mutagenów, wszyscy pracownicy wykonujący czynności we właściwych obszarach i prawdopodobnie narażeni na kontakt z formaldehydem muszą mieć zapewniony nadzór medyczny.

Metabolizm formaldehydu przebiega szybko, zatem nie gromadzi się on w ciele. Z tego względu klasyczne biomonitorowanie może nie sprawdzić się w przypadku tej substancji. Do teraz nie opracowano żadnej innej metody. Sygnatariusze będą to monitorowali i przełożą partnerom społecznym rady dotyczące wykonalnych koncepcji nadzoru medycznego.

5. Zasady rozstrzygnięcia sporów

Jeśli podczas wdrożenia pojawi się różnica zdań, strony będące sygnatariuszami będą próbowały znaleźć rozwiązanie zgodne z porozumieniem, krajowymi tradycyjnymi i zasadami rozstrzygnięcia sporów. Jeśli nie pojawi się rozwiązanie na poziomie krajowym, możliwe będzie skonsultowanie się z sygnatariuszami na poziomie europejskim.

6. Harmonogram czasowy i sprawozdawczość

6.1 Uwagi ogólne

Członków EPF i EFBWW, którzy wdrożą niniejsze porozumienie podczas realizacji projektu WOOD w ramach wspólnotowego dialogu społecznego, zachęca się do poinformowania lidera projektu o swoich doświadczeniach. Najlepiej byłoby, gdyby uwzględnili następujące wymagania minimalne:

- raport na temat zrealizowanych procedur oceny ryzyka;
- opis produkcji i podziału na strefy i obszary robocze;
- wartości pomiarów na poparcie określenia granic strefy dla każdego obszaru produkcji (średnie, maksymalne i liczba wyników testów);
- liczba pracowników wyszkolonych i uczestniczących we wdrożeniu instrukcji dotyczących działań oraz otrzymane komentarze.

6.2 Firmy członkowskie EPF objęte dobrowolnym porozumieniem

Wszystkie przedsiębiorstwa członkowskie EPF objęte odrębnym porozumieniem mają obowiązek wdrożenia niniejszych instrukcji dotyczących działań we wszystkich swoich obiektach w UE, w których produkuje się panele, oraz składania EPF sprawozdań bezpośrednio lub za pośrednictwem krajowego stowarzyszenia członkowskiego, z którym są powiązane:

- podział systemu stref i obszarów roboczych dla wszystkich ich linii produkcyjnych paneli drewnianych w UE;
- wartości pomiarów na poparcie określenia granic strefy dla każdego obszaru produkcji (średnie, maksymalne i liczba wyników testów) dla każdej fabryki;
- wynikach wartości średnich na jedną zmianę zgodnie z tabelą w ust. 2.4;
- liczba pracowników wyszkolonych i uczestniczących we wdrożeniu instrukcji dotyczących działań;
- nazwa firmy odpowiedzialnej i upoważnionej do odpowiadania na pytania.

Harmonogram czasowy zgodnie z propozycją dobrowolnego porozumienia EPF BOEL na rzecz ANSES:

- 2017–2018 Opracowanie instrukcji dotyczących działań w sprawie formaldehydu i przygotowanie wdrożenia (rok 0).
- 2018 r.: Finalizacja i przyjęcie europejskich instrukcji dotyczących działań, przekazanie wszystkim stowarzyszeniom członkowskim i podmiotom zrzeszonym oraz organizacja europejskiego warsztatu szkoleniowego.
- 2019 r.: Określenie granic stref przez wszystkie firmy członkowskie i początek sprawozdawczości na rzecz EPF:
 - definicja granic stref dla każdej fabryki i liczba poinformowanych pracowników do końca 2. kwartału;
 - wartości pomiarowe na poparcie definicji granic strefy i liczba przeszkolonych pracowników.
- 2020 r. Wszystkie firmy rozpoczynają pełną sprawozdawczość na rzecz EPF, koncentrując się na:
 - liczbie fabryk wdrażających instrukcje dotyczące działań;
 - liczbie pracowników uczestniczących w tej implementacji;
 - wynikach wartości średnich na jedną zmianę zgodnie z tabelą w ust. 2.4;

- o zmianie definicji strefy we właściwych przypadkach.
- 2021 r.: EPF rozpoczyna ustanawianie biblioteki wdrażania instrukcji dotyczących działań.

7. Wdrożenie

To odrębne porozumienie jest zawierane na trzy lata, chyba że sygnatariusze postanowią je przedłużyć.

W przypadkach wymaganych przez prawo krajowe i zgodnie z ustanowionymi relacjami branżowymi porozumienie jest ważne na poziomie krajowym tylko wtedy, gdy podpisano je na poziomie wspólnotowym i poziomie właściwego kraju.

Podpisano w Lizbonie w dniu 29 listopada:

Justin Dae den
Prezes komitetu stałego Wood EFBWW

Kris Wijnendaele
Członek zarządu i dyrektor techniczny
EPF

OSTATECZNY PROJEKT

**Samodzielne zobowiązanie Europejskiej Federacji Producentów Płyt
Drewnopochodnych (EPF) w sprawie ochrony zdrowia pracowników
poprzez prawidłowe obchodzenie się z formaldehydem i jego wykorzystanie**

Po publikacji przez SCOEL w 2016 r. rekomendacji dla OEL w zakresie formaldehydu członkowie Europejskiej Federacji Producentów Płyt Drewnopochodnych (EPF) podejmują działania przygotowujące do zapewnienia zgodności z tą OEL we wszystkich swoich fabrykach w celu polepszenia ochrony wszystkich swoich pracowników w Europie w ramach istotnego środka wdrożenia dyrektywy w sprawie czynników rakotwórczych i mutagenów po ponownej klasyfikacji formaldehydu.

Artykuł 1 — Cele To

zobowiązanie ma na celu

- a) ochronę zdrowia wszystkich pracowników w branży paneli drewnopochodnych mających w miejscu pracy kontakt z formaldehydem poprzez zobowiązanie wszystkich firm członkowskich do przestrzegania wartości dopuszczalnych narażenia zdrowotnego wynoszących 0,3 ppm (TWA)/0,6 ppm (STEL) rekomendowanych przez SCOEL i przyjętych przez Komitet Doradczy UE ds. Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia;
- b) eliminację luki do momentu ustanowienia wiążących wartości dopuszczalnych narażenia zdrowotnego (BOELV) opartych na propozycjach SCOEL jako rozporządzeń na poziomie wspólnotowym;
- c) zapewnienie przestrzegania wymogów na poziomie firmy tak, jak gdyby istniały już właściwe przepisy prawa.

Artykuł 2 — Zakres

Zobowiązanie dotyczy bezpiecznego obchodzenia się z formaldehydem we wszystkich firmach członkowskich EPF w Europie.

Artykuł 3 — Koncepcja i działania**

Ze względu na różne poziomy ekspozycji w obszarze tłoczenia i w oparciu o przeszłe doświadczenia w zakresie oceny ryzyka w branży paneli drewnianych przydatne będzie podejście krojone na miarę. Zostało ono po raz pierwszy opracowane w Dobrych Praktykach* stworzonych w ramach wspólnotowego dialogu społecznego Wood, a następnie pogłębione podczas właściwej konwencji z udziałem pracodawców i związków zawodowych w Niemczech**.

Mimo że nadzór procesu produkcji paneli głównie ma miejsce w klimatyzowanych dyspozytorniach, potrzebne są dodatkowo kontrole miejscowe w obszarach, w których uwalniane są pewne ilości formaldehydu (np. do celów czyszczenia, konserwacji czy inspekcji jakości). Głównym celem tego konceptu jest ochrona

zdrowia wszystkich pracowników realizujących te i wszystkie inne czynności.

Poprzez realizację tego konceptu na podstawie informacji zebranych w pomiarach osobistych i stacjonarnych wszyscy pracownicy, a także oczywiście pracownicy zewnętrzni czy goście zawsze będą znali stężenie formaldehydu w różnych obszarach hali tłoczenia, dzięki czemu będą mogli zapewnić sobie odpowiednie środki ochrony lub ewakuacji w każdym momencie, w którym poczują woń formaldehydu lub w którym sobie ich zażyczą. Ponadto pracownicy muszą zrealizować wyjątkowe zadania konserwacyjne lub inne roboty interwencyjne dokładnie znając miejsca, w których jako środek ostrożności muszą stosować sprzęt ochrony osobistej.

Wszystkie fabryki członkowskie są zobowiązane do wprowadzenia wizualizacji i organizowania regularnych szkoleń pracowników w celu zagwarantowania wszechstronnego poznania systemu.

Aby kontrolować taką dystrybucję w różnych strefach, konieczne jest regularne wykonywanie pomiarów.

Pomiary te będą realizowane zgodnie z europejskim standardem EN 689. Będą przeprowadzane co najmniej raz na rok lub po wystąpieniu odpowiednich zmian produkcji (np. klejów, produktów).

Firmy działające w krajach lub regionach, które już wymagają przestrzegania limitów rekomendowanych przez SCOEL i przeprowadzania pomiarów przynajmniej z powyżej sugerowaną częstotliwością, uznaje się za przestrzegające bieżącego zobowiązania pod warunkiem złożenia przez nie raportu na ręce grupy zadaniowej ds. monitorowania EPF udowadniającego fakt przestrzegania przez nie wymogów.

Artykuł 4 — Monitoring

a) W każdym obiekcie produkcyjnym paneli drewnopochodnych zostanie wdrożony system mający na celu zapewnienie przestrzegania postanowień podanych w art. 3 i Dobrej Praktyce*. Do tego celu pracodawca wyznaczy pracownika (np. lidera zespołu obiektu) dla każdego obiektu do monitorowania stosowania koncepcji.

Na żądanie taki pracownik będzie składał raporty wyznaczonej osobie.

b) Pracodawca zgodnie z postanowieniami art. 7 dyrektywy Rady 89/391 (w sprawie wprowadzenia środków zachęcających do wdrażania udoskonaleń w zakresie bezpieczeństwa i zdrowia pracowników w miejscu pracy) wyznaczy co najmniej jednego pracownika do monitorowania stosowania lub niestosowania omawianej koncepcji.

Artykuł 5 — Sprawozdawczość

Krajowe stowarzyszenia członkowskie sporządzą raporty roczne dotyczące wdrożenia zobowiązania przez wszystkie swoje firmy członkowskie i przedłożą je na ręce EPF w Brukseli. Firmy członkowskie w krajach, w których nie istnieją krajowe stowarzyszenia członkowskie lub które realizują wymogi bezpośrednio, przedkładają swoje coroczne raporty zgodności bezpośrednio EPF.

Artykuł 6 — Sankcje

- a) EPF ustanowi grupę zadaniową ds. monitorowania odpowiadającą za reagowanie na żądania sprawozdawczości ze strony właściwych regulatorów nadzorczych (Komisji Europejskiej i/lub administracji krajowych) dotyczącej wdrożenia zobowiązania i wynikającego z tego przestrzegania BOEL.
- b) Firmy członkowskie EPF, które nie będą przestrzegały postanowień zobowiązania, otrzymają właściwe przypomnienia i na żądanie mogą zostać zgłoszone organom nadzorczym. W razie powtarzających się przypadków nieprzestrzegania zasad bez odpowiedniej reakcji na przypomnienia takie firmy członkowskie zostaną zgłoszone do zarządu, który może nałożyć na nie sankcje.* (określone przez zarząd)

Artykuł 7 — Współpraca ze związkami zawodowymi

Przewiduje się, że zobowiązanie będzie realizowane w bliskiej współpracy ze związkami zawodowymi, a mianowicie Europejską Federacją Pracowników Budownictwa i Przemysłu Drzewnego (EFBWW). Współpraca będzie zaproponowana zwłaszcza w ramach projektu partnerów społecznych (wdrażania wspólnotowego programu dialogu społecznego) finansowanego przez Komisję Europejską, który rozpoczął się w marcu 2017 r. Kluczowe kwestie projektu to wznowienie unijnego projektu dialogu społecznego REF-WOOD (ograniczenie użycia formaldehydu w branży stolarskiej)*, w ramach którego zidentyfikowano Dobre Praktyki*. Projekt będzie analizował ich wdrożenie i zostanie zaproponowane wyjaśnienie praktycznych aspektów realizacji konceptu zarysowanego w artykule 3.

Jeśli nie byłoby możliwe uwzględnienie współpracy na warunkach niniejszego samodzielnego zobowiązania w bieżącym projekcie Wood (w którym EPF jest tylko 1 z 3 partnerów, a nie liderem projektu) w ramach unijnego dialogu społecznego, zostaną podjęte dążenia do nawiązania niezależnej współpracy ze związkami zawodowymi.

Artykuł 8 — Egzekwowanie zobowiązania

- a) 2017 r.: kontrola wykazu wszystkich elementów koncepcji według art. 3, wyjaśnienie koniecznych kroków implementacji oraz rozpoczęcie szkoleń.
- b) 2018 r.: początek wdrożenia, wchodzą w życie wiążące efekty.
- c) 2019 r.: rozpoczęcie sporządzania raportów z wynikami działań wdrożeniowych oraz pomiarów OEL dla EPF w celu przygotowania sprawozdania ze zgodności.

*Ostateczna publikacja unijnego projektu dialogu społecznego REF-WOOD na temat ograniczenia użycia formaldehydu w branży stolarskiej

**W Niemczech obowiązuje już OEL wynoszący 0,3/0,6 ppm, w sprawie implementacji pracodawcy wraz ze związkami zawodowymi uzgodnili koncepcję przedstawioną w art. 3 i podpisali wspólnie właściwą konwencję (niem. Handlungsleitfaden).